

A testnevelés és a vidék.

Irta: Gróf Klebelsberg Kunó vall- és közokt. miniszter.

A testnevelés ügye is megérzi a pénzhányt, megakadt a beruházások végrehajtása. A tavalyi költségvetés indokolásába, úgy tudom, azt vették fel, hogy erre a célra négy éven át egy-egy millió, tehát összesen négymillió fog rendelkezésre állni.

Mi létesült ezekből az összegekből? Létesült először is a testnevelési főkiskola. Jó iskola. Én nem vagyok képes az iskolai testnevelést rendbehozni, ha nincsenek testnevelési tanáraink. Szükséges tehát egy olyan fiatal generáció nevelése, amely a modern testi kultúrának legjobb vívmányait tudja. Hogy ezen a téren mit csinálhat egy-egy szakértő és lelkes ember, azt láthatjuk azokban a vidéki városokban, ahova a testnevelési iskola végzett növendékei már kimentek, és ezek nemcsak az iskolában végzik mintászerűen a testnevelést, hanem a szabad társadalmi sportot is megszervezik és valóságos sportközpontokat teremtenek maguk körül. Ez az első nagyobb létesítmény. A tereket is megnagyobbítottuk, sportpályákat csináltunk, a roskadozó épületek rendbehoztuk, úgy, hogy ma, mint aszerü épület áll e tekintetben rendelkezésre.

A másik nagy objektum a fedett uszoda, amely most épül a Margitszigeten. Mi volt irányadó, hogy éppen a fedett uszodát építsük? Először is a magyar sportörök véleménye, mert amikor az amsterdami olimpiász után ankétet tartottunk, kutatva a sikerek és sikertelenségek okát, az összes sportágak, egyhangulag, annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy fedett uszodát létesítsünk. Ehhez

hozzá is járultam azért, mert az a nézetem, hogy éppen azokra a terekre kell erőfeszítéseinket koncentrálni, ahol a biztos siker előfeltételei megvannak. Mi pedig világlágelációban is a kardvívásban és a vízisportban vagyunk a legjobbak, természetes tehát, hogy erőnket ide kell koncentrálnunk. Ezért létesítettük a fedett uszodát, amely, remélem, az ösre meg is lesz.

Azonkívül a bencésekkel, a budai dóhányraktár ellenében eszközölt csere után, a kultuszárca szép területeket kapott a tihanyi félszigeten, s a Bencésrend szanálása kapcsán, minden évben további területeket engednek át. Itt tehát, a kultuszárca, mindenestre, nagyobb áldozatok nélkül, rendkívül értékes területeknek birtokába jut, amelyeknek egyrészt, majdan, értékesíteni is lehet. Ezeket a területeket rendbehoztuk, ott ivóvízről is gondoskodtunk, úgy, hogy

az idén, a cserkészek a kultuszárának saját területére mehetnek a Balatonra. Erre azért helyeztem különös súlyt, mert kezdetben mindenkinek rokonszenves, hogy lehetnek, cserkészeket lát a vidéken de ha ezek a gyerekek lótnak-futnak, játszanak, a lelkesedés lohadni kezd. Természetes volt tehát a vágy, hogy a kultuszárca olyan területen iparkodjék a Balaton mellett a cserkészeknek helyet adni, ahol a tulajdonos őket el nem üzi, ahol egészséges víz, kanalizált terület, erdő és mindaz, ami ilyen dologhoz szükséges, bőségesen rendelkezésre áll.

Itt megakadtunk a beruházásokkal. Öhajítottak még egy téli sportcsarnokot a vívósportnak, az atletikának.

Azt hiszem, hogy nem lenne okos, ha megint mindent a fővárosba koncentrálnánk. Segítségökre kell mennünk azoknak a vidéki városoknak, ahol a sport egyes ágai iránt a megfelelő lelkesedés és érdeklődés megvan.

amely a világháborúból győztesen került ki.

Ezen a helyeken könnyebb a helyzet, mert az állam is, polgárai is jobb helyzetben vannak, így jobban bírják a keresethiányt, vagyis van kitarításuk.

Nálunk kitarításról alig lehet szó, ezért sürgös, hogy mielőbb jöjjen segítség. A kormány is belátta, hogy az adminisztrációt egyszerűbbé, olcsóbbá kell tenni s ezáltal elérhető megkötötásokat produktív célokra kell felhasználni, a közterheket mérsékelni és az adózó polgárság élelhetőségeit megjavítani.

Ezen a helyen uton tovább kell haladnia a kormánynak. A mai idők megkövetelik, hogy az ország minden polgára kétszer annyi energiával és halványozottan többet dolgozzon és termeljen, mint a múltban. Az adminisztráció terén is az a kívánság, hogy kevesebb emberrel többet kell dolgozni. A hatósági üzemek terén is tovább kell vinni a rendcsinálást.

Közüzemekre szükség van, de csak is azokra, amelyek közérdeket szolgálnak, vagy amelyek az állam védelme, vagy polgárai érdekeinek megvédése szempontjából nélkülözhetetlenek. Az aztán már nem indokolható miért kell egyes helyeken ruha, cipő, élelmiszer kötszer, asztalos, lakatos stb., közüzem.

A kereskedelmi kormánynak is az az álláspontja, hogy ezeket a háborús kényszerűségeket le kell operálni. Igyekezzenek a városok is minnél előbb megújítani ezeket az üzemeket, amelyek iparos adózótól vesznek el munkalehetőségeket s ezzel tulajdonképpen önmagukat gyengítik.

A munkahiányt nagyban elősegítik a kartellek is. Egészséges, törvényes ellenőrzés alatt álló kartell talán indokolható, de a gazdasági életre ólomsúly nehezedő mai kartellekre nem hogy szükség nincsen, hanem ellenkezően ezek egyenesen károsak és megrendszabályozandók. Mindazok, akik természetesen az önköltséget ár három-ötzörösen adják el, ahelyett, hogy megelégednének a rendes polgári haszonnal, közérdekből igazán megérdemelnék, hogy büntető rendszabályokat is alkalmazzanak! Ezért az iparosság is azt kívánja, hogy a kartell-törvényjavaslatból az ősszel mielőbb a fogyasztókat és a kisiparosságot védő törvény legyen.

Ahhoz, hogy meginduljon és erőre kapjon a termelő munka, elsősorban építkezésre van szükség. Hogy építkezés legyen, ahhoz nem elegendő, hogy ez ki-

A munkanélküliségleüzdése.

Irta: Kovatsk Ferenc, az Országos Iparos Szövetség társelnöke.

Az építőipar, amely a legtöbb iparágat foglalkoztatja és így a legjobban ikermező az ipari termelésnek, a nyáron hiába várta a pénzügyi és gazdasági helyzetnek olyannyagymértékű javulását, amely lehetne az utolsó tette volna a köz és magánépítkezés fellendülését. Sajnos így a nyárhoz fűzött remények nem váltak be s most a nagy állami beruházó kölcsön felvételéről és a hitel olcsósodásáról várja a gazdasági élet a nyomásztó helyzet javulását.

Az utóbbi időben illetékes helyekről ismét hangzottak el nyilatkozatok az építkezések kérdésének megoldásáról, a hűszolejárati hitel lehetővé tételéről, a tisztviselői családhiázépítésének kersztülvételéről. Az iparosság türelmetlenül várja ezeknek a biztató ígéreteknek a

bevalását és a munka megindulását. Mindenki hangoztatja, hogy csak a munkának az egész vonalon való megindulása javíthatja meg nehéz helyzetünket. Amikor a munka és kereset hiányról beszélünk, teljesen áttudjuk érezni a kormány és a városok nehéz helyzetét.

Tudjuk, hogy a munkahiány ma világháborús. Azt is tudjuk, hogy a munkanélküliséget segélynyújtással vagy ehhez hasonló injekciókkal nem lehet megoldani. Keresni kell a módot arra, hogy miképpen nyújtsunk munkalehetőséget és munkalehetőséget a sok, kényszerű pihe-nében lévő dolgozó kéznek. Ennél a kérdésnél figyelembe kell venni azt is, hogy a munkanélküliség nálunk régebb óta tart, mint külföldön azon részen,

„A MUNKA” TÁRCAJA

Salgótarjáni Revü.

Pünkösöd. Letört róza. Öklöljg. Urapia. Vízhiány. Hadgyakorlat a közelben. Krone cikusz. Studio-Rádióestély. Mégegyszer a hangszóró. Salgótarján legmuzikálisabb utcája. Kubáni kokakók. Hajnali szerenádo. Színház. Mavart garage. Főutca kövezés. Asphalt. Mors imperator. Színház. Szőke és barna szépség. Művészet és művésztelepedés.

Felvirradt piros pünkösöd hajnala és feltűntek a Stefánia szövetség gyűjtőperselyei. A szerény, kedves női bizottságok a megszokott körültekintéssel és önfeledt adózással helyezkedtek el az urnák körül, de — idők lege — gyéren hullott a nickel meg az ezüst, még gyérebben a papírpénz a perselybe. Pedig Tisza István szerint a jökdévd adakozót szereti az Isten. De hát ki adakozik jökdévdien? Ugy értelemzendő ez, hogy bizonyos, jöteknycélu megmozdulás az eticai alapon álló honpolgár önkénytelenségül nyúl a zsebébe. [Hogy mi kerül ki onnan nickel-e vagy ezüst azt a fukar—zsuori—fősvény fokozat határozza meg a jökdévd adakozóval szemben. Vannak városunkban is, kik majdnem minden jöteknycélu társadalmi cselekedetétől mereven elzárkóznak bár jó módban élnek. Anál dicsőbb az a kéz, mely aránylag mélyen nyúl zsebébe és megszegett az az áldott kéz birtokosa, ki szívesen adja nehé munkával megkeresett fillereit a jöteknycsásg oltárára.

Es pünkösödkor elmentek hirdetni

ki a vér szava, de mai napsg is fel lialt. És bár a világháború derékban tört ketté a rebelis magyart, de nem törhette meg a hitet, hogy lesz még feltámadás amint azt Sincero pápai legatus is hirdette.

A tarján pünkösöd vasárnapja fényártsát, páratlan hajnalhasadással köszöntött be. Az egekbel (első, második emelet) megszólalt 10 óra tájban az ünnepi mise zenéje a hangszórókon át. A kakuk erre elhallgatott, a fülemile bágyadtan és lemondóan hajtotta vállára fejeicséjét, a sárgarógi érzékellen és epés hasonlító külsőben is jellegzetes sárgafekete színeivel a májbajos, kellemetlenkedő özevgyasszonyhoz és átrohant a hangok hallatára az erdőn fészkebe. Csak a cinkék, meg a verebek maradtak közömbösek. A cinke ugyan csak 3—4 hanggal rendelkezik hanglétárján, de ezt a négy hangot különös ügyességgel variálja és hangszínezésért olyan nemes csengésű ércsel vegyíti, hogy a hangszóró elrejtelteti magát ha van szíve. De nincsi! A verebek felkacsintottak a hangszórók felé és bosszuan legyintettek szárnyukkal: hát ez is zené! Ha ennél lesújtóbb kritika nem érhetle a hangszórót... Aki tehette pünkösödkor itt hagyta a várost, kirándultak a hegység közzé. Bizonyára nem vitték magukkal rádiót. Vagy ki tudja? Hiszen már a patak partján erdő erdő sűrű erdő mélyében, virágos rétek ölen is szől ez az istentelen csoda, vagy ha ez nem akkor a másik ideális muzsika a grammofon. Ezzel kapcsolatban, curiosum: kép érdemes megemlíteni, hogy Tarján

legmuzikálisabb utcája 11 rádió hangszóróval rendelkezik. Az utca szép, fassor szegélyezi, 1—2 középkülete is van, aránylag rövid ez az utca, alig lakja 11 család és ugyanannyi hangszóró ontja a classicus és a cigány muzsikát, a mély basszus és a magas soprán hangokat a nyitott ablakon át, d. e. 11-től késő éjfélig ez az utca közönségének. Ebba a reménytelenül zajos zenei életben éles is koly hasította át a levegőt. Az egész társadalom kebléből tört elő. Gyorsan, menthetetlenül és váratlanul hullott le a niranvába egy bájos mosolygó róza és a gyászaborult az Orangyal emelete. De Mors imperator tovább suhogtatta kardját és a megbecsült, értékel kitűnő főjegy színtén váratlanul hagyta itt hosszú évtizedes jeles működésének színelvét. Utólag jir jött. Andreich János Tarján egykori nagynevű igazgatója a szent-területen hosszas szenvedés után elhunyt. De még mindig suhogott a halál kaszája s rövid időközben szállott a gyászshir a városra át: Váratlanul halt meg a derék főhőházi ölnök. Itt hagyta vele együtt gazdag emlékü működésének színelvét a felejtethetlen és pótlohatatlan Wagner tanácsos, bányaigazgató és hazahozták a kedves, derék, nemesebbi nagy család aszonyi fejének Bendernéek holttestét a fővárosból gyászaborítva a nagyszámú családot. De hogy a Mors imperator haragos és véres kegyetlenkedése csattanósan végződjön, egy szomorú hajnalon élelletlenül csúsgtő le szegény, összeaszott öreg feje a bányatelep egyik padlászobájában a kilencedik évtized végét

HELLER ujdonság BARSÁJT DERBY

merüljön állami és városi beruházási építkezésekben. Helyesebb, ha az állam és a városi közületek nem maguknak építkeznek, hanem olcsóbb kölcsönt, adó és egyéb kedvezményt nyújtanak, hogy a polgárok építkezhesenek örömmel halljuk a kereskedelemügyi államtitkártól, hogy az állami és hatósági építkezéseken kívül a magánépítkezés kérdésének megoldásán fáradozik a minisztérium és hogy az öszre már komoly intézkedések várhatók az építkezés megindítására, nemcsak a középítkezés, hanem a magánépítkezés terén is, amelyet kamatviszátérítéssel igyekeznek fellendíteni. Alig várja az iparosok nagy tömege, hogy ezek a tervek megvalósulása lépjenek. Igen fontos, hogy ne csak az állam anyagi helyzete legyen rendezett, hanem a polgárok is. Az államot néhány 10 ezer dús-gazdag ember nem tudja fenntartani. A milliós tömeg az erő, azt kell megerősíteni úgy gazdaságilag, mint szellemileg és erkölcsileg.

Az építkezés kérdésének egyik rekkötője volt az elavult építési törvény is, amelyet a mai kor szelleméhez és a változott viszonyokhoz mérten kell újíthatni. Az új építési törvény javaslata már el is készült a minisztériumban és a közeljövőben a tervezet az érdekeltségek vitája alá kerül. Igen fontos, hogy a törvényjavaslatban harmóniába tudják hozni az építőipari érdekeltségek kívánásait és különösen, hogy a kisiparosság érdekei kellő védelmet nyerjenek.

Ha nagyok is a nehézségek, azért akad mód és lehetőség arra, hogy a nagy munkahányon segítsenek. Arra kell kérnünk az állam, a vármegyék és a városok élén álló vezetőfőnökeket, hallgassák meg az iparosság, gazdasági szervezetek javaslatait, amelyek gyakorlati tapasztalatokon és a lehetőségek figyelembevételével igyekeznek megmutatni a segítés útjait. A kormány tagjait kérnünk kell, különösen a szakminiszter urat, keressék a kapcsolatot ezeknek a szervezeteknek vezetőivel, vegyék figyelembe gyakorlati tanácsaikat a meggyőződésünk, hogy ha ezekből a javaslatokból intézkedések lesznek, megindul a termelő munka, az állam nem lesz szegényebb, viszont a polgárok feltétlenül jobb helyzetbe kerülnek. Fogadják jóakarattal, áldozatkészséggel, megértéssel kérésünket és mi bízunk abban, hogy elejét vehetjük a még nagyobb munkanélküliségnek. Termelni, dolgozni, megmenteni a magyar iparost és a munkást, ez nagy és szép feladat és az országának eminens érdeke fűződik hozzá.

járó bányamunkásnak. Mindezek láttára vajjon beleillik-e ebbe a városba az ökológia? Nem! Becsüljük meg egymást, fekézzük hűvönket a bizzuk rá a görög ananakra az erkölcsi megtorlást. Fájóbb, suttóbb, mélyebb ez a végtelen sorsrendelkezés mint minden külsőrszaki attak... Ez események közepette beküld a fásori házakba az intelligens vízvezetékészrele éppen Urnap reggelén: csőrepedés, minden csapot elzárni. Meddig? Harom órára. Megakad a tisztálkodás, kialudnak a fürdőkályhák. De csoda történt. Felőra mulva megindult a víz. Hogy tévedhetett így kérdézzük az intelligens szerelőt? Hát nem téved-e az orvos is a diagnózisban? Oh magas technikai Mennyit bántják sőt viccelik nem is a mindennapi emberek, de nagy elmék is Molierétől kezdve Bernard Shaw-ig az orvosokat tudományaikkal együtt. Még diagnoszt sem tud felállítani annál kevésbé gyógyítani. De a technika? Térdet és fejet hajt előtte Bernard Shaw-tól Tomcsányi főmőrnökig a világ. És egyszerre csak nem szól a rádió, baj van Lakihegyen. Lezuhan a repülőgép, robban a kazán, ledől a négyemeletes épületben lévő ház rövidzárlat, a telefonkapcsolás a központban a 10.000-iki számnál összekuszál központi és helybeli vezetéket és jödeje teljes a zűrzavar. Pedig itt a hihetetlenül fejlett és felmagasztalt technika van szó. És vajjon van-e a világon csodálatosabb gépezet, mint az emberi organizmus egybeli központjaival és vérnyomás emelkedésével, melyet egy gondolat, haragos tekintet, Kosztolányi

Szeptember 1.

Mint a tenger úgy hullámzik a mai korban a kommunista mozgalom. Minden hónapra jut egy-egy dátum, melyről a nagyközönség is tudomást szerez. Még e hónap le se zárult és már el van készítve szeptember 1-re az újabb mozgalom. Pesten mindenki nyíltan erről beszél: „Elsőjére tünetés lesz!”

Regebben csak a május nyoma a polgárok lelkeit. Melyet én: kommunizmus letérsnapnak szoktam magamnak megjegyezni. Most minden hónapra esik ilyen szennáció. A boldog halandók észre se veszik már ezeket az eseményeket, csak azok lelkét tilt, kiknek lelke a hazavál egyben van forrva. Csak akkor kapkodnak, mikor a körmükre égne ismét egy újabb októberi forradalom. — Amit én kommunizmusnak ismerek el. Sokan valószínű tulzának veszik ezen keresztelésim. De azoknak ezt kiáltom oda: — Gondolkozz és nézz a csonka Magyarországra. — Nem-e a Májusok ásták az alapot a demagógoknak és így tovább? Nem-e a Májusokból lett az Októberi forradalom és abból az összeomlás stb? En még tovább megyek a keresztelésim, minthogy minden születésnek kimúlás a vége, úgy a kommunizmus is halálát jósolok! (Illetve a szocialdemokratának is.) Mert van egy örök igazság, melyre váramat építem: „Semmiem tart örökké.” Nemzetek dőlnek le és mulnak el a feledésig, akkor egy párt, ami tájog egy nemzet testén, akkor az is kivész, vagy a Nemzetek vesznek el. De erre vonatkozzék a történelem adatait nem szolgál, így nem hihető, hogy valamikor is bekövetkezhessen. De azt tudjuk a tanuságból, hogy ha a józan és a betegséget a veszedelem előtt gyógyítja, ha arra mód van. Márpedig én hiszem, hogy a Nemzet tájogának a fertőző fészke a szocialdemokratapárt — és erre mód van — ha gyökeres operációt akarunk végrehajtani, akkor a tájog fészkekből is ki kell szedni a fertőző bacilusokat. Ki kell szedni a munkásoknak, ha a munkások nem tudják magukat megtestíteni. Végre lássa be a munkásság, hogy a lejtő felé vezetik a jelen vezéreiket, mert nem a nyugati munkászervek nyomdokain haladnak, hanem a középkor önkényes korában tűnődölnek.

Most munkások Tehozzátok szölok. Mondjátok meg melyik munka gyorsabb, a rombolás-e, vagy az építési munka? — Bizonyára azt mondjátok: hogy az építési a nehéz. Továbbá, melyik meggyezés eredményesebb, a kölcsönös jóindulattal elintézt meggyezés, vagy a vers, megtagadott színházjegy, nemsikerült légyott és az emberi vágyak gondolatok, érzések tömege izgat, mozgát 60-120 millió méterig. Ez az a csodás organizmus még olyan titokzatos rejteget, melyek megoldásán a világ elsőrangú szaktekintélyeinek serege kitűnően felszerelt laboratóriumokban figyel, vizsgál, kísérletezik s amint egy pontnál örömtől reszkető hangon kiált fel: heureka! rövidesen jó a cáfolat, a kiábrándulás, az organizmus nem engede meg, hogy végső titkát felfedje. Mióta keresik a gumókör, a rák szörnyű pusztításának megakadályozását és nincs mentés. Hát akkor lehozz-e csodálkozni ha ez a gépezet könnyen reagál és a sok insultra: kávé, bor és egyéb alkohokok, nicotin, élejezés, bőrtékezés, asszony minden változtatása — reagál s előáll olyan megtorpanás a physicumnak melyet aztán valóban semmiféle doktora a világnak vissza már nem felejtethet...

A nap egy idején itt termelt Urapia is és sok hetes nyári gyönyörűségek után hátaltat szívvel járultunk az Ur elé virággal, áldozatos fővel. Felvonult mindkét nembeli ifjúság virágai. Még az iskolai vizsgaidők hatása alatt álltak. A mindenható megismogatta őket és szemükben kisugárzott a hit világa...

A fent vázolt egészségmegőrző programnak egyik ellengondozója a szabadban való táborozás. A világ cserkései már javában gyakorolják, de derék kerékpárszállóknak is kivette a részét a Sósahartyán határban lezajlott kitűnően sikerült had-

valamely félre ráerőszakolt kényszeres megállapodás? — Biztos vagyok benne, hogy a békességes megállapodást foglaltat mondani, mert tudjátok magatokról, hogy az erőszak az bosszút vált ki. Még tovább megyek, melyik családi élet szebb, jobb, az e, amely állandó veszedelemben. haragban és jölétben él, vagy pedig az, amely békességben, nyugodtan és nélkülözve lassan a boldogság pártjára evez? Nyugodtan merem állítani, hogy a nehezebb munkát foglaltat váltalni, mert az élet eléggé megtanít arra, hogy a békesség a legszebb és az a boldogság kapuja is.

— És mi történik? Felelőtlen ellemek az utcára mennél Titkos utakon, tiltott utakon rombolnának minden hónapban, vagy talán mindennap, ha törvény keze rájuk nem suttana. És akkor a szocialdemokratapárt is az utcára akarja vinni a népet. Hát lehet a bajt az utcán orvosolni? Hát nem azért van az ország háza, hogy a bajt ott, a Nemzet fájósebeit ott gyógyítsák? Ha pedig harcolni akar a néppel akkor azért van országgyűlési képviselő választás, hogy ott mérje össze erejét! — De ott elbukik mindég, és így az alattomos munkához folyamodik.

En azt mondom itt az idő, hogy a munkásság kiserelje vezéreit, nyugat példáját követő munkászervekre. Ha pedig nem tudja, akkor elő kell venni a boncolókést a kormányt és operálja ki a tájogot a Nemzet testéből.

Isteni események.

Ira: Istvánfi Mária.

A hit a lélek virága,
A szine fehér, —
Minden kincstől többet ér. —

A remény e világ levele.
A virág és levél, —
Egy ágon edesen él. —

A szeretet e szívben virul.
Piros mint e vér —
Oda más virág nem fér —

Hírek és különféle

Megnyílik az új iskolai év. A nagy (a legtöbb diáknak azonban rövid) vakációnak vége s újabb a legkedves kép tárul a felnőttek szemé elé: a sok fiatal magyar boldog és fontoskodó tekintete, nyugtalanok, sokszor rakoncátlan viselkedése. Az érdeklét szülők lelki szemei előtt azonban a nehéz jelen és jövő bizonytalansága lebeg. Amit meg is érthet az, aki nyitott szemmel járja ezt a csonka országot és figyeli a világeseeményeket. Körülöttünk állig felfegyverzett „békédiktáló” régi és új hatalmasságok árgirus tekintete, belül sorvasztó gazdasági élet. Öröldünk nagy

nemzeti aspirációk keresztfűzében, melyeknek egyik része életet, hivatottságot, másik része halált, pusztulást lehel! Az idegek és jellemzősége a fokmérője a belső feszítő erőnek, mely ha lankad és összezsugorban, eltűnnek a térképről. Mi felnőttek kiterjesztjük védőkarjainkat a nemzet csemetéi fölé. Sokat próbált és viharhoz szokott lelkeket levető és életet biztosítani számukra, miközben elitöljük a belső depressziót, mely benünket mardos és ostromol. Teljesítük felelősségteljes nemzetmentő munkánkat: a hivatásos tanárok, papok, tanítók nagy harmóniában együtt működünk! Szeretettel köszöntjük a városunkba visszatért felnőtt és apró magyar testvéreinket, kérve, hogy végezzünk az új iskolai évben is eredményekben gazdag munkát!

Háborús emlékezőmadományozás: Magyarország Főméltósága Kormányzója 1930 évi július hó 19.-én kelt legmagasabb elhatározásával Czibesz István tart, hadnagy? vítez Jónás Odos okl. bányamérnök, tart. főhadnagy, némes Kálmán Otto tart. hadnagy, okl. gépészmérnök, Ligeti Imre tart. hadnagy, Dr. Soltes József főorvos részére a háborús emlékérmét a kardokkal és sisakkal adományozni méltóztatott.

Turisták! F. hó 31.-én hivatalos kirándulást rendez Ágavárra, 3 óra gyaloglás. Indulás reggel 8 órakor. A turabizottság.

Megrendítő szerencsétlenség. Megrendítő szerencsétlenség színhelye volt f. hó 29.-én Pásztó állomás. A szolgáltatban volt váltóőr, Szilágyi István volt meglátogatni családja, felesége és két gyermeke. Az őrházból kilépett asszonyt a behaladó tízorai személyvonat elkapta s úgy öt mint a karját vitt három éves és a kezénfogva vezetett hétéves gyermekét halálra gázolta. A szerencsétlen apa huzta ki a kerekék alól az összeroncsolt családtagokat. A megrendítő eset szemtanúi szerint a szerencsétlenül járt anya okozható a borzslmas családpusztulást.

„Mansz” tea Szeptember 7-én este 9 órakor a Róm. Kath. körben

Nyilvános Nyugtázás. Postakárék pénztári gyűjtésünk után legutóbbi kimutatásunk óta a következő szives adományok érkeztek be számlánkra: Légrady B. Karancserbeny 20 P. Patvarc kőszeg 10.54 P. Hangya Karancserbeny 10 P. Somoskőújfalú község, Dr. Bogdán A. 5-5 P. Nógrádmegyeri Kaszinó Egyesület Bgyarmat 4 P. Kertesz-Nirschy L. Bgyarmat 3-3 P. Csuhá I. Somoskőújfalú, Dr.

akkor kapják fel fejüket, nyulnak meg egész testükben mikor gazdájuk rápatlant és vágatnak megdobbanva száguldo lábakkal a földet. Aztán megint a besarokkolt, újból lehorgaszva a fej, összebujnak a testek és reménytelenül, csüggedten halálós, önmuszurke közönyösséggé merülnek mintegy sejtve a hazájukba való visszatérések reménytelenségét. Ugyanekeket olvastuk V. Brummer orosz generális, Miklós nagyherceg szárnysegéde Párisban, éhség és nyomorban 63 éves korában, ki mint éjjeli őr egy külvárosi kis üzemi gyárban volt alkalmazva. Egy utcai árkóban haldozva találtak rá. Kórházba vitték és ott halt meg.

Majd boldog órák szép emléképen megszólalt a fasorban a szép szöke asszony ablakánál a hajnali szerénád, bevezetéseké a nyári szezonnak. Eire aztán megkezdte a színészek. Teljes siker. Igen jó előadások, kedves szép primadonák, derűs jeles komikusok, élvezetet nyújtó karakter színészművészek, jó rendezés, megfelelő zenekar. Rózsahegy is el látogatott hozzájuk és két estén át ünneplte őt Tarján közönsége.

Nem messze a színházról épült fel a Mavart utcára. Szép architectonikus épület és e fasor utcát a város felé előnyösen zárja be. Az autóbussz-szörnyek ugyan reggelente mint morognak. bömblönek, mint az eszes oroszlánok és a benzín illat sem hiányzik a környékről, de hát a benzín az autók korszakában modern pervers eau de Cologne. Ezen a vidéken tűnnek fel mindig nagyobb számban a

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

Értesitem a Tanuló gyermekek Szülőit, hogy az iskolaidényre felszereltem üzletemet mindenféle felső és alsó fehérneműekkel.

Raktáron tartok:

Iskola előírásnak megfelelő leányka matróz ruhákat, polgárista és gimnazista sapkákat, iskola háti és kézitáskákat.

Mindennemű vászonanyag, paplanok.

Zsebkendők és harisnyák nagy választékban.

Donászy Viktor

Magyar Divatruház
SALGÓTARJÁN.

Iskolai tanácsok köztestületének k. fizetési 5% engedély.

SPORT.

SSE—Mill válogatott Budapest 2:2 (0:0). Erős Mill támadásokkal indul a játék, gyors lefutások teszik színessé az iramot mindjárt a kezdett elején. Csala sokat dolgozik. Vics teljesítménye is kiemelkedő. A Mill a többet támadó, de a SSE a veszélyesebb, bár két biztos gólyhelyzetet ront az első félidőben is.

A második féltidő első felében a pesti csapat fölénybe kerül, a SSE térfelén folyik a harc. A SSE azonban egyszer mégis megszökik és váratlanul a kifutó kapus mellett Novoszeleszky a hálóba pöcköli a labdát. Utána erős Mill támadás s két perccel belül a kiegyenlítés is megtörténik. Most a SSE Márkust szélre állítja szép beadását Rigó befelje. De nem sokáig tart az öröm, a Mill pompásan játszó balösszekötője a második gólt is megszerezzi csapatának. Paskó a végén még egy helyzetet biztosan tisztáz.

Márkus, Rigó, vasárnap keveset mutattak. Kérdjük a SSE elnökségét, az ilyen erős mérkőzések nem mennek majd a nemsokára kezdődő bajnoki versenyek rovására? — Kár volna fáradt csapattal kezdeni a szezon!

Féláron utazhat Budapestre

a lakberendezési vásárra
augusztus 30-tól szeptember
14-ig. Féláru utazásra jo-
gosító igazolványok kapha-
tók a Salgótarjáni Ipartestü-
letben.

HIRDESSÜNK

A MUNKA

politikai hetilapban.

MERENGÉS.

Írta: Ujj István.

Szép határod, erdőd, meződ
Téged, édes kis falun,
Hol eltelt szép gyermekkorom,
Játszva kertben, hegyoldalon,
E szív szeretni meg nem un.

Gyermekálmom, bölcsőm dala,
Patakod zöld, gyepes partja,
A hely, ahol vized fakad,
Vadgálambos tölgyek alatt
Szívem, lelmem fogva tartja.

Kompoltiak büszke léscze:
Salgó, Somos ómló vára
Ős regéjű hívólag int,
Erzem: gyermek vagyok megint,
Ha lelmem ez ösvényt járja

S míg e határt, ösvényt járom,
Fájón arra gondolok:
Miért tanultam betűt vetni?
Ez, hogy Falut, Hont szeretni,
Miért szent és nagy dolog?

Szerkesztői üzenetek.

K. I. Kemence. A lapot mindig pontosan elküldjük. Ha nem kapja meg, másutt van a hiba. Kiadóhiv.

Végre olyan komoly, magyar gyógyszeres bőrölő szerek kerülnek forgalomba, melyek a hasonló külföldi készítmények használatát feleslegessé teszik. A „Hortobágyi Diadal” hintőpor, babakenőcs, babaszappan minden gyógyszerárban máris kapható. Ára 70—70 fillér.

Népiünnepély Mátránovákon. Szent István napján Mátránovák bányatelepen úgy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült népiünnepélyt tartottak. Az ünnep délelőtti tábortáncra kezdődött, az egész környék résztvevő. Délután atletikai versenyt tartottak. Különösen a 100 m-es futás és magasugrás eredményei voltak nagyon szépek. Az atletikai versenyt football mérkőzés követte, este pedig a kaszinó helyiségében reggeli tartó táncmulatság. A bevétel a sport felszerelések pótlására és tökéletesítésére fordították.

Nélkülözhetetlen

minden háztartásban

SINGER
VARRÓGÉP
MINDENT VARR, STOPPOL ÉS HÍMEZ
Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

SALGÓTARJÁN

a róm. kath. templom mellett.

Női kereskedelmi szaktanfolyam. Értesítjük a t. közönséget, hogy a m. kir. vall. és közokt.-ügyi miniszter ur 1930. május 6-án 662-05-5-1930. sz. alatt kiadott rendeletével engedélyezte az 1930—31. tanévre a salgótarjáni közszéki két-éves női kereskedelmi szaktanfolyamot. Pótbéírások szeptember 1-én és 2-án d. e. 8—12 órákor lesznek. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 3-án lesz. A szaktanfolyamra felvételnél 25 éves korig olyan leányok, illetve nők, akik a polgári vagy középiskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. A felvételnél szükséges okmányok: születési anyakönyvi kivonat és a polgári vagy középiskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány. Fizetendő díjak: felvételi díj egész évre 4 P., tan és egyéb díjak egész évre 20—25 növendék jelentkezése esetén 160 P., 15—19 növendék jelentkezése esetén 180 P.; a né-

met nyelvi órákon résztvevők még évi 30 P. tandíjat fizetnek. A díjak havonként előre fizetendők. Hogy a tanfolyam egész évi fennmaradhatása biztosítható, úgy mint eddig is történt, a szülő vagy gyám egy kötelezőt kell, hogy aláírjon, melyben kötelezi magát, hogy a díjakat abban az esetben is megfizeti, ha leánya a szaktanfolyamról kimarad. Súlyos csapás, haláleset, elköltözés, tisztviselőknél át helyezés esetén a kötelező érvényét veszti. A fenti okból kéretnek a család-fenntartók, gyámok, hogy a beíratásnál gyermekükkel együtt jelenjenek meg, hogy a kötelezőt itt aláírassák. Salgótarján, 1930. augusztus hó. A szaktanfolyam igazgatósága.

Biztos megélhetés

jó beszélőképpességű urak, akik varrógép terjesztésével akarnak foglalkozni, **magas jutalék mellett** azonnal felvételnél a Singer varrógép r. t. salgótarjáni fióküzletébe.

Jelentkezés személyesen az üzleti órák alatt.

Gázvédelem és munkavédelem.

Alig 4 hónapja, hogy Salgótarjánban a Nemzeti Munkavédelem tagjai ez évi nagytáborozásukat tartották, amelyen Hainis Győző altábornagy öngyémeltősége, a N.M.V. felügyelője az n.m.v. célját és szerepét szép szavakkal ismertette.

De nem is kell ma már Salgótarjánban az N.M.V.-t ismertetni, közismert és közkedvelt intézmény az, melynek cca 340 tagja becsülettel várja feladatának nemes teljesítését. Az N.M.V. mint a fővárosi lapokban s a „Munkavédelem” c. füzetben olvassuk, jobban a polgárságot érintő, egy igen időszerű s nemzetvédelmi szempontok fontos programba kapcsolódott: a gázvédelem kérdésébe programjában.

A világháború óta a technika óriási fejlődést mutat. A technika fejlődésével az aviatika rohamosan halad s mi sem természetesebb, hogy az aviatika, amely hivatva van a kultúra áldásait nagy mértékben a népekre kiterjeszteni, egyben fegyvert is jelent, amely felül-minden eddigi romboló eszközt.

Mindjobban előtérbe jő a különféle gázok, mint harciszerszók veszélye s ezzel együtt a polgári lakosság védelmének szükségessége!

Nincs mit várni! Minden elmulasztott nap a nemzet kárára megy! Fel kell világosítani a polgári lakosságot a jövő gázharcainak védelmére s az ez eleni védekezés lehetőségére.

A vármegyei N.M.V. hivatal vezetője Marnó Tivadar ny. alezredes már az elmúlt évben is védelmi alhíntésben sok helyen ismertette fenti kérdést s mint hírül vesszük most a hivatal teljes odaadással óhajt bekapcsolódni eme kérdésbe. De a tagok magok is belátják ennek fontosságát s már mozdalom indult meg, hogy az N.M.V. égisze alatt városunkban is megalkakítsák a „gázvédelmi liga”, amelynek a hivatása lesz aztán a polgári lakosságot ismertető előadásokkal felvilágosítani s előkészíteni a védekezésre.

Csak igaz örömmel vettük és adjuk tovább a híreket s kívánjuk a közkedvelt N.M.V. nevével ezen a téren is eredményeket érjen el.

Értesülésünk szerint a „Gázvédelmi Liga” már a közel jövőben, szeptember, vagy október hónapban alakul az N.M.V. kebelében, melyről annakidején minden tag értesítést és meghívót kap. M.

Ha júniusban akar vizsgázni, **haladéktalanul** jelentkezék a

Walter Magántanfolyam

levelező oktatására.

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51. V. 2.

Hirdetmény.

Közhírre teszem, hogy a város képviselőtestületének folyó évi augusztus 26-án tartott rendkívüli közgyűlésében hozott határozatait mai napon 15 napi közszemlére kiítették. Jogában áll azokat bárkinek megtekinteni s ellenük ugyanazon határidő alatt felelőzést tenni.

Salgótarján, 1930. augusztus 27.

Dr. Förster Kálmán s. k. polgármester.

Értesítés!

Van szerencsém Salgótarján és környéke nagydíjű vásárló közönségének szíves tudomására hoznom, hogy Salgótarjánban a **Fő-ucca 20 számú házban** (Netzkó pék mellett)

női, férfi-kalap és uri divatáru üzletemet

augusztus hó végén megnyitom.

Raktáron tartok női és férfi kalapokat, férfi ingeket, gallérokat, férfi harisnyákat, ernyőket stb. stb.

Minden a mai kor igényeinek megfelelő minőségben kapható!

Meglepő olcsó árak!

A nagydíjű közönség szíves támogatását kérve vagyok

tisztelettel

M. Nagy Mihály

divatáru kereskedő

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

2. Kedd	3. Szerda	4. csütörtök
VÉNUSZ. 10 felvonásban.	Mult karmalban. 6 felvonásban.	Elfelejtett asszonyok. 7 felv.
Nagy üzletben kisleány 8 felvonásban.	Korunk leányai. 6 felvonásban.	Tolvaj kisasszony. 8 felv.

Kendete hétköznap este fél 9 órákor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 rakor. Zeneptódió 10 fillér.